

F. Esra KORKUT

**TAŞKIN YAPIYA KATLANMA
YÜKÜMLÜLÜĞÜ**

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	VII
ÖNSÖZ	IX
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM TAŞKIN YAPI KAVRAMI

I. TAŞKIN YAPI KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİMİ	3
A. Roma Hukuku ve Müşterek Hukuk	3
B. Alman Hukuku	5
C. Prusya Hukuku	6
D. Türk ve İsviçre Hukukları	7
II. TMK M. 725'E GÖRE TAŞKIN YAPI	9
A. Taşkın Yapının Tanımı	9
B. TMK m. 725'in Amacı ve İşlevi	10
C. Taşma Kavramı	14
1. Arazi Mülkiyetinin Kapsamı Çerçevesinde Taşma Kavramı	14
2. Taşmanın Meydana Geliş Şekilleri	16
3. Taşma Oranının Etkisi	21
4. Yan Arazinin Hava Katmanına Taşma Halinde TMK m. 725'in Uygulanması	23
5. Taşan Kısmın Taşınır Olması Halinde TMK m. 725'in Uygulanması	24
III. TAŞKIN YAPININ HAKSIZ YAPIYLA KARŞILAŞTIRILMASI	26
A. Genel Olarak	26
B. İçerik Bakımından	27

C. Hukuki Nitelik Bakımından	29
D. Benimsenen Çözüm Tarzı Bakımından	29
E. İyi Niyetin Etkisi Bakımından	30

İKİNCİ BÖLÜM
TAŞKIN YAPIYA KATLANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ
DOĞURAN HALLER

I. GENEL OLARAK	33
II. HUKUKİ İŞLEMEN DOĞAN TAŞKIN YAPIYA KATLANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	35
A. İrtifak Sözleşmesinden Doğan Katlanma Yükümlülüğü	35
1. İrtifakın Kurulması.....	35
2. İrtifakın Özellikleri ve Kapsamı	36
3. İrtifakın Sona Ermesi.....	38
B. Kişisel Bir Taahhütten Doğan Katlanma Yükümlülüğü.....	39
III. KANUNDAN DOĞAN TAŞKIN YAPIYA KATLANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	40
A. Genel Olarak	40
B. Kanundan Doğan Taşkın Yapıya Katlanma Yükümlülüğünün Şartları	42
1. Taşılmış Arazi Malikinin İtiraz Etmemiş Olması	42
a. Genel Olarak	42
b. İtirazın Şekli ve İçeriği	43
c. İtiraz Etme Yetkisi Olan Kişiler	45
d. İtirazın Muhatabı.....	49
e. İtirazın Süresi.....	50
f. İtiraz Edilmesinin Sonucu	55
g. İtiraz Edilmemesinin Sonucu.....	58
2. Taşkın Yapıyı Yapanın İyi Niyetli Olması	60
a. Genel Olarak	60
b. Özgün Olarak Taşkın Yapıda İyi Niyet.....	61

c. İyi Niyetin Uygulamadaki Görünüm Şekilleri	64
(1) Genel Olarak	64
(2) Gerekli Özenin Gösterilmesi ve Bu Özenin Kapsamı..	64
(3) Sınırların Yanlış Belirlenmesi Halinde İyi Niyet	66
(4) Bir Hakkın Varlığına Güvenerek Yapı Taşırma ve Özellikle Haricen Satımda İyi Niyet.....	67
(5) Çaplı Taşınmaza Yapı Taşırılması Durumunda İyi Niyet.....	68
d. İyi Niyetin Aranacağı Diğer Kişiler ve İspat Yükü.....	71
e. İyi Niyetin Aranacağı An.....	74
f. İyi Niyet ve İtiraz Arasındaki İlişki.....	76
g. Taşkın Yapıyı Yapan Kişinin Kötü Niyetli Olması	79
3. Durum ve Koşulların Taşkın Yapının Kalmasını Hakkı Göstermesi.....	80
a. Genel Olarak	80
b. Yarar-Zarar Değerlendirmesi	81
c. Taşınmazların Nitelikleri	82
d. İmar Durumunun Elverişliliği	83

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TARAFLARIN HAK VE BORÇLARI

I. GENEL OLARAK	89
II. TAŞKIN YAPIYI YAPAN KİŞİNİN İRTİFAK HAKKI TESİSİ VEYA MÜLKİYETİN DEVRİNİ TALEP ETME HAKKI	90
A. Talep Hakkı Sahibi.....	90
B. Talep Hakkının Hukuki Niteliği.....	93
C. Talep Hakkının Kullanılması	97
D. Talep Hakkının Sona Ermesi	99
E. Mülkiyetin Kanundan Doğan Kısıtlaması Olması	101
III. TAŞKIN YAPIYI YAPAN KİŞİNİN UYGUN BEDEL ÖDEME BORCU.....	104

A. Genel Olarak	104
B. Doğum Anı ve Zamanlaşımı	105
C. Ödenme Biçimi ve Miktarı.....	108
D. Hukuki Niteliği	108
IV. TAŞILMIŞ ARAZİ MALİKİNİN İRTİFAK HAKKI TESİSİ VEYA MÜLKİYETİ DEVİR BORCU	110
A. Genel Olarak	110
B. Seçimlik Borç Niteliği.....	111
C. Eşyaya Bağlı Borç Niteliği.....	114
D. İrtifak Hakkı Tesis Edilmesi veya Mülkiyetin Devredilmesi	117
1. Genel Olarak	117
2. Taşkın Yapı İrtifakı	118
a. İrtifakın Tesisi	118
b. İrtifakın Kapsamı.....	120
c. İrtifakın Sona Ermesi.....	121
(1) Taşınmazlardan Birinin Yok Olması ve Terkin	121
(2) Taşınmazlardan Birinin Kamulaştırılması	122
(3) Sürenin Sona Ermesi.....	123
(4) Mahkeme Kararı.....	123
(i) Genel Olarak	123
(ii) İrtifakın Sağladığı Hiçbir Yararın Kalmaması (TMK m. 785/ f. 1)	125
(iii) İrtifakın Yüküne Oranla Çok Az Yarar Sağlaması (TMK m. 785/ f. 2)	126
(iv) İrtifakın Sona Ermesi ve Mahkeme Kararı	128
(v) Uygun Bedelin İadesi	130
(vi) TMK m. 792 ve 793'ün Uygulanabilirliği	132
3. Mülkiyetin Devri	133
4. Üzerinde Üst Hakkı Tesis Edilmiş Olan Bir Araziye Yapı Taşırılması Halinde Seçimlik Borcun İfası	133
V. UYUŞMAZLIK HALİNDE MAHKEMENİN ROLÜ.....	135
A. Taşkın Yapıyı Yapan Kişinin Dava Açma Hakkı	135

B. Taşılmış Arazi Malikinin Dava Açma Hakkı	136
C. Kararda Belirtilmesi Gereken Hususlar	138
1. Genel Olarak	138
2. İrtifak Hakkı Tesisine Karar Verilmesi Gereken Haller	139
3. Mülkiyetin Devrine Karar Verilmesi Gereken Haller	141
4. Uygun Bedelin Belirlenmesi	142
a. Genel Olarak	142
b. Kamulaştırmaya İlişkin Kuralların Kıyasen Uygulanması	143
c. Sınırlı Aynı Hak Sahiplerinin Uygun Bedelden Pay Alması	144
d. Bedelde İndirim	145
D. Mahkeme Kararının Niteliği ve Sonuçları	146

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

TAŞKIN YAPININ HUKUKİ DURUMU VE TMK M. 725/ F. 2'NİN KİYASEN UYGULANMASI

I. TAŞKIN YAPIYA KATLANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN BULUNMADIĞI DURUMLARDA TAŞKIN YAPININ HUKUKİ DURUMU	149
A. Genel Olarak	149
B. Haksız Yapıya İlişkin Hükümlerin Uygulanabilirliği	149
C. Elatmanın Önlenmesi Talebi	153
D. Ecrimisil Talebi	156
E. Haleflerin Durumu	156
II. TAŞKIN YAPIYA KATLANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN BULUNDUĞU HALLERDE TAŞKIN YAPININ HUKUKİ DURUMU	157
A. Genel Olarak	157
B. İrtifak Hakkının Varlığı Halinde Taşkın Yapının Hukuki Durumu	157
1. Genel Olarak	157

2. Üst Hakkının Yapı Taşırma Konusunda Elverişliliği.....	158
3. TMK m. 725/ f. 1'de Düzenlenen Bütünleyici Parça Kuralı .	162
4. TMK m. 725/ f. 2 Uyarınca Tesis Edilecek İrtifak Hakkının Hukuki Etkisi Bakımından TMK m. 725/ f. 1'in Uygulanması.....	165
5. Taşkın Yapıyı Yapan Kişi ile Onun Asıl Kısmının Bulunduğu Arazi Malikinin Farklı Kişiler Olmasının TMK m. 725/ f. 1'de Düzenlenen Bütünleyici Parça Kuralına Etkisi.....	166
6. Taşkın Yapıya Katlanma Yükümlülüğü İçeren İrtifak Hakkının Diğer Sınırlı Aynı Haklar Karşısındaki Konumu ...	167
C. Mülkiyetin Devri Halinde Taşkın Yapının Hukuki Durumu.....	170
D. Taşkın Yapıya Katlanma Yükümlülüğünün Halefler Üzerindeki Etkisi.....	171
III. TMK M. 725/ F. 2'NİN KIYASEN UYGULANABİLECEĞİ HALLER.....	174
A. Kişisel Bir Taahhütten Doğan Taşkın Yapıya Katlanma Yükümlülüğü Halinde TMK m. 725/ f. 2'nin Uygulanabilirliği..	174
1. Genel Olarak.....	174
2. TMK m. 725/ f. 2'de Sayılan Şartların Kişisel Bir Taahhütten Kaynaklanan Taşkın Yapıya Katlanma Yükümlülüğüne Uyarlanması.....	175
a. Taşılmış Arazi Malikinin İtiraz Etmemiş Olması	175
b. Taşkın Yapıyı Yapan Kişinin İyi Niyetli Olması.....	175
c. Durum ve Koşulların Yapının Kalmasını Haklı Göstermesi.....	176
3. Taşkın Yapıyı Yapan Kişinin Uygun Bir Bedel Ödemesi	176
4. Taşkın Yapının Hukuki Durumu.....	177
B. Kişinin Kendi Arazisine Yapı Taşırması Halinde TMK m. 725'in Uygulanabilirliği	178
C. Sonradan Taşkın Hale Gelen Yapılar Hakkında TMK m. 725/ f. 2'nin Uygulanması.....	181
D. Komşuluk Hukuku Kurallarına Aykırı Yapılar Hakkında TMK m. 725/ f. 2'nin Uygulanması.....	185

E. Üst Hakkının İçeriğine Aykırı İnşa Edilen Yapılar Hakkında TMK m. 725/ f. 2'nin Uygulanabilirliği	187
F. TMK m. 725'in Yapı Yapmama Yükümlülüğü İçeren İrtifak Hakkına Uygulanabilirliği	188
G. Hem Taşkın Hem de Haksız Nitelikteki Yapılar Hakkında TMK m. 725'in Uygulanması	190
1. Genel Olarak	190
2. Arazi Malikleri Dışında Bir Üçüncü Kişinin Kendi Malzemesi ile İnşa Ettiği Haksız Yapının Yan Araziye Taşması	190
3. Arazi Malikinin Başkasının Malzemesini Kullanarak Kendi Arazisi Üzerinde İnşa Ettiği Yapının Yan Araziye Taşması	193
4. Taşılmış Arazi Malikinin Malzemesi ile İnşa Edilen Taşkın Yapı	195
5. Haksız Yapı İnşa Eden Kişinin Yapıyı Kendi Arazisine Taşırması	197
SONUÇ	199
KAYNAKÇA	209